

NÁRODNÍ KONVENT O EU

Potenciál formování podobně smýšlejících koalic v EU po brexitu

Vladimír Bartovic, Vít Havelka

Úvod

Přes veškeré problémy spojené s ratifikací Dohody o vystoupení Spojeného království z Evropské unie je stále nejpravděpodobnější variantou dalšího vývoje to, že Spojené království 29. března 2019 Evropskou unii opustí. Odchod Spojeného království znamená pro Českou republiku ztrátu partnera, který měl v Evropské unii silné postavení a s nímž sdílela názory na fungování řady evropských politik. Ať se již jedná o dokončení liberalizace vnitřního trhu, postoj k eurozóně či poměrně častou shodu v oblasti zahraniční politiky. V rámci tzv. skupiny podobně smýšlejících zemí mělo Spojené království silné postavení a díky této spolupráci mohla nejenom Česká republika prosadit řadu svých priorit kupříkladu v oblasti liberalizace mezinárodního obchodu, transatlantických vztahů nebo v politice rozšíření. Vzhledem k tomu, že Spojené království je z hlediska počtu obyvatel druhým největším členským státem Evropské unie, jeho odchod také výrazným způsobem změní aritmetiku rozhodování kvalifikovanou většinou v Evropské unii, včetně budování blokačních menšin. Zvláště pak oslabí skupinu zemí stojících mimo eurozónu a posílí tzv. jižní křídlo Evropské unie, tedy země

s převážně negativním postojem k liberalizaci vnitřního trhu. Snad s výjimkou Portugalska budou patřit země jihu Evropy k „vítězům“ post-brexitového hlasovacího systému v Radě EU.

V tomto kontextu je nutné diskutovat, jaké koalice jsou pro ČR s ohledem na prosazení jejich priorit efektivní a klíčové. Tento diskuzní příspěvek se zaměřuje na tři základní otázky související s potenciálem formování obdobně smýšlejících koalic v EU po brexitu.

Otázky k prodiskutování na kulatém stole:

- 1) Kdo nahradí Spojené království jako lídra zemí prosazujících dokončení liberalizace vnitřního trhu?** Dokončení liberalizace vnitřního trhu dlouhodobě patří mezi klíčové priority ČR. V této oblasti sdílí ČR stejný názor se Spojeným královstvím, Švédskem či Nizozemskem. Nabízí se otázka, jakým způsobem budou podobně smýšlející země po odchodu Spojeného království spolupracovat a hledat partnery pro prosazení svých názorů a postojů. Znamená to větší flexibilitu tvorby koalic? Bude více záležet na konkrétním dílčím tématu?

2) Jakým způsobem by měla Česká republika spolupracovat se zeměmi v eurozóně a mimo ni?

S ohledem na reformní proces je zřejmé, že eurozóna bude klíčovou platformou pro další směřování evropské integrace. Nakolik budou státy mimo eurozónu schopny vytvořit koalici, která bude moci reálně něco prosadit? Nakolik je eurozóna bude brát vážně? V jakých oblastech se vyplatí spolupracovat se zeměmi a v jakých nikoli?

3) Jaká je role stávajících formátů spolupráce v kontextu aktuálního vývoje a nových iniciativ?

Tato otázka se zaměřuje na analýzu nových dělicích linií v EU dle témat a geografického rozložení. Věnuje se také potenciálu stávající spolupráce v rámci Visegrádské čtyřky, či v rámci slavkovského formátu z hlediska prosazení priorit ČR v Unii.

Kdo nahradí Spojené království jako lídra zemí prosazujících dokončení liberalizace vnitřního trhu?

Odchodem Velké Británie z Evropské unie ztratí Česká republika významného partnera, který stál s ČR obvykle bok po boku v otázkách liberalizace jednotného trhu. Zároveň byla Velká Británie silným hráčem, který dokázal společně s dalšími zeměmi blokovat nejproblematictější návrhy v oblasti harmonizace práva v sociálních otázkách nebo bránit harmonizaci přímých daní.

Kromě České republiky byla Velká Británie v obecné rovině vždy důležitým partnerem pro Nizozemsko, Švédsko, Dánsko a pobaltské republiky.¹ Ty podobně jako Spojené království mají spíše liberální zaměření své evropské a hospodářské politiky. Švédsko a Dánsko často zastávaly názory velmi blízké Velké Británii a někteří experti mluví dokonce o tom, že tyto země v podstatě neměly vlastní

evropskou politiku a běžně se přizpůsobovaly záměrům britské vlády.² Byly tak v komfortní pozici, kdy mohly vést své vnitropolitické spory bez ohledu na evropskou dimenzi s vědomím, že jejich pozice bude zastávána zemí schopnou zablokovat mnohá nepříjemná rozhodnutí. Ve velmi podobné pozici byly i státy střední a východní Evropy, které přistoupily v roce 2004 do Evropské unie. Vzhledem ke struktuře jejich ekonomik a ekonomické vyspělosti bylo pro ně vždy zásadní pokročit co nejvíce s liberalizací vnitřního trhu a tím dostatečně vytěžit svou hlavní konkurenční výhodu založenou na kvalitní a relativně levné pracovní síle.

Na druhé straně barikády – tedy odpůrců liberalizace a zastánců většího fiskálního přerozdělování v rámci svých států a EU – stojí především země jižního křídla Evropské unie jako Itálie, Španělsko, Portugalsko a Francie. Jejich zájmem je především dobudování eurozóny a její doplnění o rozměr společné fiskální politiky ve smyslu finančních transferů. Na základě posledních zkušeností se dá také očekávat, že především Francie bude propagovat větší harmonizaci v oblasti daní a sociálního zabezpečení. Česká republika měla například diametrálně odlišnou výchozí pozici při debatách o revizi směrnice o vysílání pracovníků v rámci jednotného trhu.

Kromě jižního křídla Evropské unie se bude Česká republika muset intenzivně zabývat i iniciativami německo-francouzského tandemu. Ačkoliv obě země mají odlišný názor na podobu fiskální politiky nebo hloubku integrace eurozóny, zdá se, že po letech nečinnosti mají oba státy zájem utužit své vztahy a prohloubit vzájemnou spolupráci. Před hlasováním o brexitu působila Velká Británie jako účinná protiváha, která dokázala v mnoha případech francouzsko-německý tandem neutralizovat. Svým odchodem ale vytvoří vakuum, které zmíněné státy mohou využít k prosazování svých zájmů. Z tohoto hlediska stojí za zamyšlení, jakým způsobem by ČR měla s oběma zeměmi komunikovat tak, aby minimalizovala případné negativní

¹ Vždy je ale nutné mít na paměti rozdíly v hlasování v rámci jednotlivých sektorů. Pro ČR byla Velká Británie důležitým partnerem v rámci jednotného trhu, ale celkově ČR zaujímala až 19. místo mezi nejčastějšími hlasovacími partnery Spojeného království. Viz analýza VoteWatch „Would Brexit matter? The UK's Voting Record in the Council and European Parliament“, dostupné

na http://eprints.lse.ac.uk/66261/1/Hix_Brexit%20matter_2016.pdf.
² Viz publikace „Brexit – implications for the EU and Sweden“ vypracovaná Evou Sjögren http://www.sieps.se/contentassets/3f0831dcf51f47289872e1eff06201e5/brexit_english.pdf

dopady německo-francouzských iniciativ na ČR. Na druhou stranu je však nutné zmínit, že francouzsko-německý tandem neznámá pouze riziko, ale v některých ohledech i příležitost. Například v oblasti automobilového průmyslu představuje Německo tradičního českého partnera, který může pomocí své síly přesvědčit i další státy k prosazování pozic blízkých České republice.

Na základě výše zmíněného je očividné, že Česká republika a další středně velké až malé členské státy Evropské unie musí hledat nové možnosti, jak se bránit případným impulzům na zpomalení liberalizace vnitřního trhu či silnější harmonizaci v sociálních otázkách. Důležité je zde brát v potaz především volební aritmetiku v Radě EU, neboť právě ta definuje, jaké koalice v oblasti liberalizace vnitřního trhu bude možné vytvořit. V této souvislosti je důležité především zmínit, že možnost vytvoření blokační menšiny bez účasti Německa bude velmi obtížné dosáhnout (jeho účast bude nutná v 86 % případů³). Dále je také zásadní mít na zřeteli, že odchodem Velké Británie z Evropské unie se výrazně zvýší síla populačně velkých členských států v hlasovacích koalících. Ze zemí, které můžeme označit jako „přátelé liberalizace“, bude klíčovou roli hrát především Polsko, které se definitivně zařadí mezi hlavní hráče na evropském poli. Z analýzy CERGE-EI z července 2016 vyplývá, že právě Polsko posílí v důsledku brexitu ze všech členských států nejvíce – jeho rozhodující vliv ve vítězných koalících vzroste o plných 13 %. Právě tento fakt je třeba mít z hlediska hledání budoucích koalic a lídra bloku prosazujících liberalizaci na paměti. Zdá se, že pro budoucí spolupráci v oblasti liberalizace vnitřního trhu a jakousi protiváhu proti německo-francouzským koalícím či jižnímu křídlu, bude Polsko pro ČR nepostradatelným partnerem. Posledním aspektem ke zvážení je spolupráce s nově ustanovenou „Novou Hansou“⁴ (viz níže otázka zaměřená na význam regionálních uskupení po brexitu). Z hlediska zájmů České republiky je především důležité zdůraznit, že státy Nové Hansy spojuje kromě společného postoje k reformám eurozóny i společné nahlížení na zavádění větších fiskálních

transferů v rámci EU a celkový odpor k regulaci vnitřního trhu.

Jakým způsobem by měla Česká republika spolupracovat se zeměmi v eurozóně a mimo ni?

Po vystoupení Velké Británie z Evropské unie bude eurozóna představovat 85 % HDP EU a 76 % celkové populace Evropské unie. Ačkoliv jednotlivé země eurozóny mají často zcela odlišné zájmy, stane se uskupení po brexitu ještě dominantnějším blokem států v Evropské unii, než tomu bylo doposud. Vzhledem k hlasovací aritmetice v Radě EU je vyloučeno, aby státy stojící mimo eurozónu byly schopny vytvořit účinnou blokační menšinu. Navíc jakoukoliv legislativu nebude možné přijmout kvalifikovanou většinou bez souhlasu alespoň sedmi zemí platících eurem. Kromě toho probíhají diskuse o celkové budoucnosti eurozóny, které mohou vyústit v její větší integraci a posílení hlasovací koheze jejich členských států i v dalších oblastech jako sociální politika či environmentální regulace.

V potaz je nutné brát také to, že eurozóna se ve střednědobém výhledu bude pravděpodobně rozšiřovat – Bulharsko a Rumunsko si stanovily termín přechodu na euro a také Chorvatsko vyjádřilo svůj zájem společnou evropskou měnu v dohledné době zavést. V takovém případě by ČR zůstala osamocena společně s Dánskem, Švédskem, Polskem a Maďarskem mimo hlavní proud evropské integrace. Česká republika může existovat i mimo strukturu početnější a hlouběji integrované eurozóny, je však nutné zvážit veškerá rizika s tím spojená – zvláště velký problém by nejspíše představovalo potenciální zavedení eura v Polsku, které bude po odchodu Spojeného království poslední skutečně populačně významnou členskou zemí EU platící svou vlastní národní měnou.

Z hlediska České republiky se jeví jako největší riziko spojené s eurozónou formalizace jejich institucí⁵ a jejich

³ Viz analýza CERGE-EI vypracovaná Vítom Macháčkem a Terezou Hrtúsovou https://idea.cerge-ei.cz/files/Brexit_MachacekHrtusova_CZE.pdf

⁴ Členy jsou Nizozemsko, Irsko, Dánsko, Švédsko, Finsko a pobaltské republiky.

⁵ Dle primárního práva může Eurozóna vytvářet i další mutace Euroskupiny než jen ECOFIN. Mohlo by tak například dojít

faktické nadřazení orgánům Evropské unie jako Rada EU, a to ve smyslu, že eurozóna předjedná určitý kompromis, na který pak nebudou země stojící mimo mít možnost účinně reagovat. Vzhledem k výše zmíněné hlasovací aritmetice je jasné, že případnému hlasovacímu bloku skupiny členských států eurozóny nebude možné odolávat. Výsledkem takovéto situace by byla faktická marginalizace států stojících mimo měnovou unii. Základní otázkou zde tedy je, zdali by Česká republika neměla z politických důvodů usilovat o členství v eurozóně tak, aby zabránila marginalizaci svého vlivu v EU. Diskuze nad tímto tématem bude ještě důležitější v případě dalšího rozšiřování eurozóny. Kromě samotného členství v eurozóně je možné také zvážit tzv. pozorovatelský status, který navrhoval bývalý premiér Bohuslav Sobotka. O významu tohoto opatření se sice vedou spory⁶, nicméně minimálně deklarativně by mohl pozorovatelský status přiblížit Českou republiku blíže integračnímu jádru Evropské unie.

Dále je nutné se zaměřit na problematiku zapojení České republiky do bankovní unie. Jedná se totiž o klíčovou otázku z hlediska celkového nastavení regulace bankovního sektoru v Evropské unii. Je nutné se ptát, nakolik bude mít Česká republika možnost tyto legislativní návrhy ovlivňovat, pokud nebude členem bloku, jenž bude mít hlouběji harmonizovanou kontrolu nad finančními institucemi. Za zmínku stojí, že o přistoupení k bankovní unii uvažují i Dánsko a Švédsko – tedy země, které tradičně hlubší integraci v podobě členství v eurozóně odmítaly. Švédská vláda například prohlásila, že v roce 2019 vydá komplexní studii zaměřenou na vhodnost vstupu Švédska do bankovní unie. Podobně se pak k tomuto tématu staví i Dánsko, které je oslabené skandálem Danske Bank.⁷ Stejně jako v případě samotného vstupu do eurozóny i zde, v případě, že se bankovní unie rozšíří, bude ČR pravděpodobně čelit většímu tlaku na vstup do bankovní unie.

Na druhou stranu je zřejmé, že v rámci eurozóny bude nadále docházet k vnitřnímu pnutí mezi liberálně nastaveným severem a jižním křídlem EU. Zde se nabízí otázka, zdali právě přimknutí se k severní části eurozóny by nebylo účinným nástrojem ke zvýšení českého vlivu v Evropské unii. Jak bylo zmíněno v první části týkající se liberalizace vnitřního trhu, se státy severu sdílíme pohled na vnitřní trh. Využití vnitřních rozporů eurozóny by proto mohlo být nástrojem, jak zabránit marginalizaci České republiky v post-brexitové Evropské unii.

Jaká je role stávajících formátů spolupráce v kontextu aktuálního vývoje a nových iniciativ?

Období od vypuknutí finanční a ekonomické krize v roce 2009 lze charakterizovat v kontextu evropské integrace jako dekádu prohlubujících se dělících linií v Evropské unii. Krize eurozóny a migrační krize způsobily intenzivní třenice a hluboké rozdělení členských zemí EU v pohledech na to, jak by Evropa měla oběma krizím čelit. Kromě toho, že obě krize přispěly výrazným způsobem k rozhodnutí Spojeného království odejít z Evropské unie, způsobily také vytvoření nebo prohloubení dvou hlavních dělících linií. První mezi liberálním a fiskálně odpovědným severem s odporem k tzv. morálnímu hazardu a jihem požadujícím větší sdílení odpovědnosti a větší míru přerozdělování. Druhá dělící linie stojí mezi zeměmi západu – prosazujícími větší solidaritu a vzájemné sdílení břemene migrace, pokračování prohlubování evropské integrace a větší možnost Evropské unie zasahovat v případě ohrožení právního státu a dobré správy věcí veřejných v členských státech a zeměmi východu odmítajícími jakékoliv přerozdělování uprchlíků, s převážně negativním postojem k prohlubování integrace a zdůrazňujícím roli národních států a s odporem proti

k vytvoření paralelní skupiny zaměřené na sociální oblast, životní prostředí či ochranu spotřebitele.

⁶ Viz „Euro, společný rozpočet a jeden ministr financí. Tak si Macron a Merkelová představují jádro EU“ [https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/euro-spolecny-](https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/euro-spolecny)

[rozpocet-a-jeden-ministr-financi-tak-si-macron-a-merkelova-predstavuji-jadro-eu/](https://euractiv.cz/section/aktualne-v-eu/news/euro-spolecny-rozpocet-a-jeden-ministr-financi-tak-si-macron-a-merkelova-predstavuji-jadro-eu/)

⁷ Viz „Sweden considers joining EU's banking union - TT news agency“ <https://www.reuters.com/article/sweden-eu-banking-union/sweden-considers-joining-eus-banking-union-tt-news-agency-idUSL8N1K15R4>

zasahování do „vnitřních záležitostí“ jednotlivých členských zemí.

Obě tyto krize a také brexit přispěly také celkovému nárůstu frustrace obyvatel v mnoha zemích Unie a k růstu popularity anti-imigračních, euroskeptických a neliberálních stran. V několika zemích EU tyto strany již získaly podíl na moci, nebo se jim povedlo vychýlit politický diskurz tímto směrem. Nejnovější dělicí linií vznikající v Evropské unii je tak linie mezi zeměmi s proevropskými vládami prosazujícími tradiční liberální pojetí demokracie a zeměmi s vládami s různými stupni sklonů k „neliberálnímu pojetí“ správy státu.

Dělicí linie ovšem najdeme i v jiných politikách Evropské unie, jakými jsou zahraniční a bezpečnostní politika (zejména co se týká politiky vůči Rusku), obranná politika, politika rozšiřování, transatlantické vztahy, energetika nebo životní prostředí. V každé z těchto politik se tvoří různé skupiny tzv. podobně smýšlejících zemí a zároveň ad-hoc koalice formující se podle jednotlivých projednávaných záležitostí. Jen málokdy jsou stálé regionální formáty spolupráce schopny najít trvalou shodu ve více oblastech politik. Přesto je jejich využívání vedle výše zmíněných ad hoc koalic a skupin podobně smýšlejících zemí na prosazení českých zájmů v EU nezbytné.

Z hlediska stávajících regionálních formátů spolupráce, do kterých je Česká republika zapojena jsou nejdůležitějšími Visegrádská skupina a slavkovský formát. Mezi další patří také Iniciativa tří moří nebo formát 16+1. Neméně důležitým formátem spolupráce pro ČR jsou existující strategická partnerství s Německem a Francií nebo *de facto* strategické partnerství mezi Českou republikou a Slovenskem.

Visegrádská skupina

Visegrádská skupina je bezesporu nejdůležitějším formátem regionální spolupráce, do kterého je Česká republika zapojena. Je tomu tak z hlediska rozsahu, hloubky i intenzity vzájemné spolupráce. I když má visegrádská spolupráce různá silná i slabá období, zároveň je to formát, který přetrval již téměř 30 let. Visegrádské země nepatří mezi ty členské státy Evropské unie, které jsou pravidelně schopny přicházet s novými iniciativami nebo být lídry

skupin podobně smýšlejících zemí. V minulých letech však visegrádská skupina dokázala, že pokud nalezne shodu mezi sebou, dokáže ji prosadit i na úrovni Evropské unie. Nejviditelnějšími případy jsou dvojí kvalita potravin a povinné relokační kvóty. Zatímco v prvním případě visegrádské země přišly s pozitivní agendou (byly tzv. agenda setters) a donutily Evropskou komisi navrhnout změnu legislativy, aby se dvojí kvalita potravin nestala nekalou obchodní praktikou, ve druhém případě dokázaly účinně bránit prosazení trvalého relokačního mechanismu, s jehož vytvořením nesouhlasily (byly tzv. policy killers).

Je nepochybné, že potřeba vzájemné spolupráce a koordinace po brexitu ještě vzroste. V současnosti však čelí visegrádská spolupráce i negativním výzvám. Těmi jsou v první řadě velice negativní obraz visegrádské skupiny u mnoha členských zemí EU, jakožto i evropských institucí způsobený neochotou přistoupit k naplňování schválených dočasných relokačních kvót a také odmítáním trvalého relokačního mechanismu. Obraz celé visegrádské skupiny je poškozován i postupným zhoršováním právního státu v Maďarsku a v Polsku. Postoje jednotlivých zemí se liší také v oblasti zahraniční a bezpečnostní politiky nebo v otázce dalšího vývoje evropské integrace. Proto se v případě Visegrádské skupiny také začíná mluvit o tzv. formátu V2+2, kdy Česko a Slovensko patří k proevropskému proudu, zatímco Polsko a Maďarsko se řadí mezi euroskeptické země.

Bez ohledu na výše uvedené se však z pragmatického hlediska zdá, že visegrádská spolupráce je a zůstane důležitým prostředkem k prosazování českých zájmů v Evropské unii. Česká republika k tomu může využít i svého předsednictví ve skupině vhodným nastavením programu předsednictví, včetně využití formátů V4+. Z tematického hlediska bude visegrádská spolupráce velice důležitá v průběhu vyjednávání nového víceletého rozpočtového rámce nebo v oblasti podpory politiky rozšiřování a východní dimenze sousedské politiky.

Slavkovský formát

Slavkovská spolupráce je poměrně novým formátem, který vznikl na základě české iniciativy teprve v roce 2015. Jeho základem byla zejména snaha o spolupráci a dialog

s Rakouskem prostřednictvím atraktivnějšího formátu nežli do té doby probíhající bilaterální spolupráce. I když byl slavkovský formát od svého vzniku primárně zaměřen na projekty přeshraniční spolupráce, má potenciál i na spolupráci v oblasti prosazování společných zájmů v Evropské unii. Z hlediska České republiky je využití tohoto formátu z pragmatického hlediska vhodné tam, kde nelze nalézt shodu v rámci V4 nebo také když není o formát V4 zájem v partnerských zemích. Takovým příkladem může být loňské setkání premiérů Česka, Slovenska a Rakouska s francouzským prezidentem Emanuelem Macronem. Slavkovský formát také získává na popularitě v Rakousku, které se pod vedením kancléře Sebastiana Kurze snaží vyvážit dosavadní poměrně jednostrannou orientaci na Německo. Využití tohoto formátu se nabízí zejména v oblastech, kde mají Česko, Rakousko a Slovensko podobné zájmy – kupříkladu migrace, infrastruktura nebo digitální agenda.

Iniciativa tři moří

Iniciativa tří moří vnikla podobně jako slavkovská spolupráce teprve v roce 2015. Jejím záměrem je propojit 12 členských zemí EU⁸ na severojižní ose začínající Baltským mořem, pokračujícím přes Černé moře až k Jadranskému moři. Primárním cílem iniciativy je prostřednictvím posílení interkonektivity a zlepšení infrastruktury zintenzivnit ekonomický rozvoj a kohezi zemí Střední a východní Evropy. Určitou nevýhodou této iniciativy je, že kromě Rakouska jsou jejími členy pouze členské země, jež přistoupily po roce 2003 a je tedy vnímaná jako uskupení postkomunistických zemí. Iniciativa zatím v oblasti prosazování zájmu v Evropské unii konkrétní výsledky nepřinesla, ale vzhledem k jejímu zaměření by mohla být pro ČR vhodným nástrojem zejména při vyjednávání víceletého finančního rámce nebo v otázce pokračující liberalizace vnitřního trhu EU nebo v některých sektorových politikách EU (dopravní, průmyslová).

⁸ Česko, Slovensko, Polsko, Maďarsko, Rakousko, Slovinsko, Chorvatsko, Litva, Lotyšsko, Estonsko, Bulharsko a Rumunsko.

Nová Hansa

Ačkoliv Česká republika není přímo členem formátu Nová Hansa, jedná se nejspíše o velmi perspektivního partnera pro spolupráci z hlediska problematiky dotváření vnitřních struktur eurozóny a regulace jednotného vnitřního trhu. Nová Hansa založená v únoru 2018 se skládá z osmi severních států Evropské unie, jejímiž členy jsou pobaltské republiky, Švédsko, Dánsko, Finsko, Nizozemsko a Irsko.

Důležité je především to, že toto uskupení vzniklo jako přímá reakce na brexit a debaty o prohlubování integrace eurozóny. Zmíněné státy patřily tradičně do okruhu blízkých spojenců Velké Británie, přičemž v minulosti využívaly její vyjednávací sílu k prosazování prohloubení liberalizace vnitřního trhu a opozici vůči „transferové unii“. Dá se tedy říci, že jejich politické a ekonomické zájmy jsou velmi podobné České republice.

Důležitost Nové Hansy již byla do jisté míry reflektována českou politickou reprezentací. 21. ledna 2019 proběhla schůzka Nové Hansy a České republiky ve formátu ministrů financí, kde byl dohodnut společný postup v rámci Rady ECOFIN. I přesto je však k diskuzi, zdali by neměla ČR usilovat o ještě silnější propojení s Hansovní ligou v podobě např. pozorovatelského statusu, či zdali nemá smysl prosazovat koordinaci společných pozic i v jiných oblastech než ECOFIN. Nabízí se například úzká spolupráce v otázkách reformy eurozóny – členy Nové Hansy jsou koneckonců i dva významné nečlenské státy eurozóny Švédsko a Dánsko, které budou čelit v budoucnu velmi podobným výzvám jako Česká republika.

Závěr

Brexit pro Českou republiku nepochybně znamená nutnost zintenzivnit snahy o prohloubení stávajících spojení a hledání nových možností spolupráce s ostatními zeměmi EU. Pouze tak bude ČR schopná účinně prosazovat své zájmy v oblastech, ve kterých předtím sdílela podobné názory se Spojeným královstvím. Jak již bylo zmíněno, zejména v oblasti liberalizace vnitřního trhu nebo v oblasti

České vize pro Evropu, evropské vize pro Česko
Czech Visions for Europe, European Visions for the Czechs

prohlubování eurozóny ztrácí ČR mocného spojence. Kromě existujících regionálních formátů spolupráce bude ČR muset intenzivněji využívat i bilaterálních strategických partnerství, které navázala s některými členskými zeměmi Unie.

Kulatý stůl na téma potenciálu formování podobně smýšlejících koalic v EU po brexitu v rámci Národního

konventu o EU by měl umožnit zástupcům politických stran a hnutí, poslancům Evropského parlamentu, poslancům a senátorům Parlamentu ČR, zástupcům státní správy, akademické obce, podnikatelů, nevládních organizací a sociálním partnerům diskutovat o zájmech a prioritách České republiky a pokusit se o formulování doporučení pro vládu, jak v této oblasti postupovat.

Spolufinancováno v rámci
programu Evropské unie
„Evropa pro občany“

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací odpovídá výlučně autor. Publikace nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.